

2. Братішко Ю.С., Посилкіна О.В., Кубасова Г.В. (2018). Дослідження потреби ринку праці у менеджерах з логістики. *Управління, економіка та забезпечення якості в фармації*. 4. 50-58. doi: 10.24959/uekj.18.33

3. Сайт працедавців України. Режим доступу: <https://rabota.ua/>

4. Нестеренко О.М., Бугріменко Р.М., Гоц Л.М. Розвиток ринку праці у сфері логістики. Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. 2012. № 1(1). С. 302-307. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/esprstp_2012_1%281%29_45

УДК 378.1

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ З ВИКОРИСТАННЯМ LMS MOODLE: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ

*Догадайло Я.В., к.е.н., доцент,
svetlicwork@gmail.com*

*Левченко О.П., к.е.н., доцент,
levchenkoolgahnadu@gmail.com*

Харківський національний автомобільно-дорозній університет

В умовах VUCA-світу дуже часто виникають екстрені ситуації, що вимагають від учасників швидкої орієнтації та дій на підставі обраних ними легких, зручних та зрозумілих інструментів, це стосується і сфери вищої освіти. В умовах пандемії хвороби COVID-19 дуже часто оголошується карантин під час якого заборонено відвідування закладів вищої освіти її здобувачами. В такий час в закладах вищої освіти навчання переводиться на дистанційну форму, що має бути організована закладами самостійно на власний розсуд.

Результативність використання дистанційного навчання у закладі вищої освіти залежить від правильно обраної системи (платформи) дистанційного навчання. Зараз розроблено дуже багато систем дистанційного навчання (СДН), що застосовуються закладами вищої освіти (ЗВО) в умовах пандемії COVID 19. Це такі СДН як: Blackboard, Classtime, Docebo, Google Classroom, Ed-Era, eLearning Server, Equity Maps, Google Forms, Google Sites, iSpringLearn, Learning Apps, Mirapolis LMS, Moodle, Padlet, Learning Apps, Teachbase, WebTutor та інші.

Дистанційне навчання має певні переваги перед традиційним: концентроване представлення навчальної інформації; вільний доступ до необхідного контенту; можливість аналізу процесу навчання; мінімальні витрати; своєчасне оновлення матеріалів. Але також

неможливо залишити поза увагою недоліки, що має дистанційне навчання у порівнянні з традиційним, а саме: залежність від технічної оснащеності користувача; неможливість перевірити загальні комунікативні навички особи, яка навчається; недолік практичних занять; немає додаткових стимулів до вивчення навчального матеріалу та постійного контролю особи, яка навчається; відсутність індивідуального підходу до навчання. На погляд авторів система дистанційного навчання у закладі вищої освіти повинна відповідати наступним вимогам:

- по-перше, повинна комплексно задовольняти вимоги трьох категорій користувачів одночасно: здобувач вищої освіти; викладач та заклад вищої освіти, в якому здійснюється дистанційне навчання;
- по-друге, надавати можливості з максимального усунування недоліків дистанційного навчання та максимально використовувати його переваги.

Харківським національним автомобільно-дорожнім університетом під час дистанційного навчання в умовах посиленних протиепідемічних заходів на території України із значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2», використовується СДН LMS MOODLE. В ХНАДУ розроблено власний навчальний сайт, що працює на основі системи дистанційного навчання LMS «Moodle» (Learning Management System «Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment» – Система управління навчанням «Модульне об'єктно-орієнтоване динамічне середовище, що навчає»). Цей сайт можливо використовувати не тільки для дистанційного, але і для змішаного навчання. Автори поділяють погляд тих дослідників, які вважають, що змішане навчання «є найбільш дієвим механізмом сучасної педагогічної взаємодії, поєднує найкращий досвід традиційного навчання і новітню інтерактивну взаємодію в мережі Інтернет, представляє собою систему, що працює в постійній кореляції і утворює єдине ціле» [1].

LMS «Moodle» відноситься до класу LMS (Learning Management System) систем управління навчанням. В Україні подібне програмне забезпечення називають системами дистанційного навчання (СДН), так як саме за допомогою подібних систем у багатьох закладах вищої освіти організовано дистанційне навчання. Moodle «є вільним програмним забезпеченням з ліцензією GPL, що дає можливість безкоштовного використання системи, а також її безболісного зміни в

відповідності до потреб навчального закладу і інтеграції з іншими продуктами» [2]. Розробником Moodle є австралієць Мартін Дугіамас, який захистив докторську дисертацію з проблематики використання вільного програмного забезпечення в інтернет-навчанні. Moodle стала практичним результатом його досліджень, які тривають і донині. Завдяки своїм функціональним можливостям система набула великої популярності і успішно конкурує з комерційними LMS. Moodle використовується більш ніж в 30 000 навчальних закладів по всьому світу і перекладена майже на 80 мов, в тому числі і на українську. Moodle дає можливість проектувати, створювати і в подальшому керувати ресурсами інформаційно-освітнього середовища. Інтерфейс системи спочатку був орієнтований на роботу вчителів, що не володіють глибокими знаннями в області програмування і адміністрування баз даних, веб-сайтів і т. п. Система має зручний інтуїтивно зрозумілий інтерфейс. Викладач самостійно, вдаючись тільки до допомоги довідкової системи, може створити електронний курс і управляти його роботою. Завдяки високій «гнучкості» в настройках, а також відкритому вихідному коду, педагоги-дослідники можуть втілити в життя велику кількість цікавих педагогічних підходів. Зараз Moodle продовжує розвиватися, однак зустрічає для себе безліч конкурентів, зокрема з боку «хмарних» сервісів [2-4]. Тому на погляд авторів, саме ця СДН має більше переваг у порівнянні з іншими.

Метою даної роботи є виявлення рівня відповідності LMS «Moodle» вимогам здобувачів вищої освіти. На підставі узагальнення результатів дослідження переваг і недоліків СДН Moodle з позицій здобувачів вищої освіти [6,7] інших закладів вищої освіти був отриманий наступний перелік переваг та недоліків.

Переваги дистанційного навчання у LMS «Moodle» для здобувача вищої освіти: неупереджений інструмент, що справедливо відображає бажання і вміння освоювати новий матеріал (система оцінки знань об'єктивна і незалежна від викладача); можливість навчання в будь-який зручний час і в зручному для здобувача місці; можливість негайного перегляду результатів виконаних робіт; можливість навчатися в індивідуальному темпі (індивідуалізація навчання), не обмежуючи себе тимчасовими рамками; наявність всіх необхідних навчальних матеріалів (відсутність проблем придбання навчальних матеріалів і посібників); можливість відновити пропущені заняття і виконати необхідні завдання; наявність зворотнього зв'язку з

викладачем; простий інтерфейс; різноманітність ресурсів і завдань; можливість взаємодії всіх учасників освітнього процесу; інтерактивність навчання; розробка на декількох мовах; наочність і варіативність надання інформації; багаторазове повторення матеріалу, що вивчається; синхронне або асинхронне спілкування здобувачів вищої освіти між собою і з викладачем (колективні дискусії); підвищення творчого та інтелектуального потенціалу за рахунок самоорганізації; конфіденційність оцінок здобувача.

Недоліки дистанційного навчання у LMS «Moodle» для здобувача вищої освіти: відсутність прямого контакту з іншими здобувачами вищої освіти; відсутність прямого контакту з викладачем; наявність складнощів в засвоєнні матеріалу без безпосереднього контакту з викладачем; повільний інтернет і збої серверу можуть знизити якість навчання; проблеми з реєстрацією і входом в систему [6,7].

Найбільш ефективним більшість здобувачів (75,4%) вважають змішаний тип навчання, потім деякі (16,4%) надають перевагу традиційному навчанню і лише одиниці (8,2%) готові навчатися дистанційно [7]. Даний висновок можна пояснити наведеним вище переліком переваг і недоліків дистанційного навчання у LMS «Moodle» з позиції здобувача вищої освіти.

Таким чином, згідно отриманим результатам можна вважати, що LMS «Moodle» є ефективним інструментом доведення інформації у дистанційному форматі до тих хто бажає навчитися. Найбільшою затребуваністю серед здобувачів користуються такі можливості LMS Moodle як можливість оперативно, об'єктивно, переважно незалежно від думки викладача отримати інформацію про результати навчання, доступ до різного роду навчальних і дидактичних матеріалів, можливість навчання в будь-який зручний час і в зручному для здобувача місці (можливість компенсувати відсутність на заняттях). Але комунікаційний функціонал системи практично не використовується, що в сучасних умовах неприпустимо. Здобувачам потрібний особистий контакт з викладачем в ході виконання завдань. Також існують технічні проблеми з доступом до електронних курсів. Перспективою для подальшого дослідження, на погляд авторів, є проведення дослідження, результати якого викладені в роботі [7], безпосередньо в ХНАДУ після здійснення дистанційного навчання на протязі одного повного року. Проаналізувати результати та поліпшити дистанційні курси навчання шляхом усунування виявлених недоробок. Також оскільки функціонал і можливості LMS Moodle

постійно змінюються і доповнюються, проводити аналогічні дослідження на регулярній основі, це дозволить суттєво поліпшити існуючі курси дистанційного навчання, що надасть можливість в подальшому запропонувати дистанційне навчання за певними спеціальностями, як окрему послугу надання вищої освіти

Література:

1. Лебедєва О. Blended Learning – змішане навчання як антикризовий формат освіти. *Імплементація європейських стандартів в українські освітні дослідження*: зб. матеріалів IV Міжнар. наук. конф., 26 черв. 2020 р. Дрогобич : Трек-ЛТД, 2020. С. 85–87

2. Мухлисов С. С., Ширинов З. З. Внедрение LMS Moodle в учебном процессе *Молодой ученый*. 2016. № 10 (114). С. 72-74. URL: <https://moluch.ru/archive/114/29730/> (дата обращения: 11.03.2021).

3. LMS Moodle. *Про електронне обучение: інструменти, технології, методика, реалізація...* веб-сайт. URL: <http://blog.uclu.pro/lms-moodle/> (дата звернення: 11.03.2021).

4. Мухлисов С. С., Ширинов З. З. Внедрение LMS Moodle в учебном процессе *Молодой ученый*. 2016. № 10 (114). С. 72-74. URL: <https://moluch.ru/archive/114/29730/> (дата обращения: 11.03.2021).

5. Ниязова Г. Ж., Дуйсенова Г. А., Иманбеков Б. А. Особенности использования LMS MOODLE для дистанционного обучения *Молодой ученый*. 2014. № 3 (62). С. 991-994. URL: <https://moluch.ru/archive/62/9365/> (дата обращения: 11.03.2021).

6. Преимущества и недостатки использования LMS MOODLE в учебном процессе кафедры терапевтической стоматологии АГМУ глазами студентов: эффективная или несовершенная форма организации обучения? / Старокожева Л. Ю., Токмакова С. И., Бондаренко О. В., Жукова Е. С. *Здоровье и образование в XXI веке*. 2016. т. 18, № 5. С. 61-63. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/preimuschestva-i-nedostatki-ispolzovaniya-lms-moodle-v-uchebnom-protsesse-kafedry-terapevticheskoy-stomatologii-agmu-glazami-studentov> (дата обращения: 12.03.2021).

7. Достоинства и недостатки системы управления обучением Moodle с позиций студентов / Минеева О. А., Прохорова М. П., Борщевская Ю. М., Терехина А. Е. *Азимут научных исследований: педагогика и психология*. 2018. т. 7, № 4(25). С. 162-165. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/dostoinstva-i-nedostatki-sistemy-upravleniya-obucheniem-moodle-s-pozitsiy-studentov> (дата обращения: 12.03.2021).